

XIX Krajowe Sympozjum Nawadniania Roślin

W dniach od 29 czerwca do 1 lipca 2011 roku odbyło się w Tleniu (Bory Tucholskie) XIX Krajowe Sympozjum Nawadniania Roślin pt. „Nawadnianie roślin w świetle zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich – aspekty przyrodniczo-produkcyjne i techniczno-infrastrukturalne”. Celem sympozjum była prezentacja teoretycznego i praktycznego dorobku w zakresie nawadniania roślin, wymiana doświadczeń i poglądów oraz integracja reprezentantów środowisk naukowych i praktyków zajmujących się problematyką nawadniania, a także prezentacja w ramach wydzielonych sesji projektu PROZA, dotyczącego zastosowań numerycznych prognoz pogody.

Sympozjum zostało zorganizowane przez Katedrę Melioracji i Agrometeorologii Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy przy współdziałaniu Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk, Katedry Gospodarki Wodnej ZUT w Szczecinie oraz Konsorcjum projektu PROZA. Przewodniczącym komitetu naukowego i organizacyjnego Sympozjum był prof. dr hab. Jacek Żarski, a jego zastępcami: prof. dr hab. Waldemar Treder z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach, reprezentujący także wykonawców projektu PROZA, prof. dr hab. Cezary Podsiadło z ZUT w Szczecinie oraz dr hab. Stanisław Rolbiecki, prof. UTP. W sympozjum uczestniczyło łącznie 55 osób reprezentujących polskie uczelnie i ośrodki naukowo-badawcze oraz firmy nawodnieniowe Netafim, Soldrip i Ekotronic. Najliczniej reprezentowane, oprócz gospodarzy sympozjum, były ośrodki naukowe Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach oraz Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

W trakcie trzech dni Sympozjum odbyło się łącznie 8 sesji: okolicznościowa, poświęcona Jubileuszowi 40-lecia pracy naukowo-dydaktycznej prof. dr hab. Czesława Rzekanowskiego, 4 sesje referatowe, sesja posterowa, sesja terenowa oraz sesja dyskusyjno-podsumowująca. Podczas Sympozjum zaprezentowano łącznie 45 prac naukowych: 20 referatów oraz 25 posterów.

Dwie pierwsze sesje referatowe poświęcono ocenie potrzeb, efektów i perspektyw nawadniania roślin w Polsce. Sesjom przewodniczyli: prof. dr hab. Czesław Rzekanowski oraz dr hab. Stanisław Rolbiecki, prof. UTP. Tematyka referatów dotyczących celowości nawadniania koncentrowała się wokół obserwowanych (prof. Jacek Żarski) i prognozowanych (prof. Leszek Kuchar) zmian klimatycznych wskaźników potrzeb nawadniania roślin w centralnej Polsce, systemów prognozowania suszy meteorologicznej i

rolniczej (prof. Leszek Łąbędzki i dr Bogdan Bąk) oraz kształtowania i wykorzystania zasobów wodnych w rolnictwie (prof. Janusz Jankowiak). Referat dotyczący rozwoju nawodnień sadowniczych w świetle badań ankietowych przedstawił prof. Waldemar Treder. Szacuje się, że w Polsce nawadnia się ponad 80 tys. ha upraw sadowniczych. Dominującym systemem nawadniania jest nawadnianie kropłowe, a podstawowym źródłem wody studnie głębinowe. Większość sadowników steruje nawadnianiem nie stosując żadnych wiarygodnych kryteriów, co stwarza potrzebę wdrożenia metod sterowania nawadnianiem w oparciu o proste metody szacowania potrzeb wodnych roślin sadowniczych. Dr Wiesław Ptach podzielił się z uczestnikami symposium wrazeniami i wnioskami z akcji pomocy SGGW dla Hodowlanego Instytutu Szkoleniowego w Tengeru w Tanzanii, obejmującej m.in. problematykę rozwoju nawadniania. Pozostałe referaty dotyczyły efektów zastosowania różnych systemów nawadniania w technologii produkcji upraw rolniczych (dr Stanisław Dudek), warzywnych (prof. Stanisław Kaniszewski), sadowniczych (prof. Adam Szewczuk) oraz ozdobnych (dr Jadwiga Treder).

Kolejne dwie sesje referatowe poświęcono przedstawieniu celów, zadań i wstępnych wyników projektu PROZA. Sesjom przewodniczyli: prof. dr hab. Leszek Kuchar oraz prof. dr hab. Leszek Łąbędzki. Cele i zadania trzyletniego projektu „Platforma wspomagania decyzji operacyjnych zależnych od stanu atmosfery” (PROZA) przedstawił jego koordynator dr Bogumił Jakubiak z ICM Uniwersytetu Warszawskiego. W skład konsorcjum projektu wchodzi ponadto Instytuty: Ogrodnictwa w Skierniewicach, Badawczy Leśnictwa w Raszynie oraz Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego. Ogólnym celem projektu jest zmniejszenie ryzyka przy podejmowaniu decyzji gospodarczych zależnych od zmieniających się warunków atmosferycznych. Tematy realizowane w ramach projektu mają na celu rozwój systemu numerycznych prognoz pogody oraz opracowanie aplikacji dla energetyki, leśnictwa, sadownictwa i gospodarki morskiej. Tych zagadnień dotyczyły referaty prezentujące wstępne wyniki badań, które wygłosili: dr Bogumił Jakubiak, mgr Małgorzata Melonek, prof. Waldemar Treder, dr Aleksandra Dudkowska, dr Witold Rudnicki, dr Paweł Lech oraz dr Krzysztof Klamkowski.

Sesja posterowa, której przewodniczyli prof. dr hab. Cezary Podsiadło oraz dr hab. Adam Szewczuk, prof. UP, dotyczyła w całości problematyki nawodnieniowej. Większość zaprezentowanych posterów mieściła się w obszarze tematycznym zastosowań nawodnień w ogrodnictwie (13 prac). Pozostałe prace dotyczyły potrzeb i efektów nawadniania roślin rolniczych (8 posterów), jakości wody do nawadniania (3 postery) oraz sterowania nawadnianiem na podstawie prostych pomiarów meteorologicznych (1 praca).

Podczas symposium odbyła się również sesja terenowa. Uczestnicy zwiedzili elektrownię wodną w miejscowości Żur, która została wybudowana w latach 1928-1930 i była na ówczesne czasy największą elektrownią w kraju. Wraz z oddaloną o 8 km elektrownią Gródek tworzyły zespół elektrowni wodnych na Wdzie, stanowiący główne źródło zasilania portu i miasta Gdyni. Czynne do dziś współpracują z ogólnopolską siecią zasilania. Następnym punktem wyjazdu terenowego był Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego. Uczestnicy zwiedzili zabytkowy młyn w Grucznie, chatę osadników holenderskich (menonitów) z 1770 roku w Chrystkowie oraz kolekcję i szkółkę starych odmian drzew owocowych. Zakończeniem sesji terenowej był spływ kajakowy Wdą na odcinku Stara Rzeka-Tleń oraz występ Karola Płudowskiego – barda, autora i znakomitego interpretatora pieśni turystycznych i łemkowskich.

W ostatnim dniu spotkania naukowego dokonano podsumowania sesji posterowej oraz całego symposium. Kolejne jubileuszowe XX Symposium Nawadniania Roślin odbędzie się w 2013 roku. Jego zorganizowanie powierzono ponownie ośrodkowi bydgoskiemu, wskazując jednocześnie na potrzebę udziału naukowców zagranicznych oraz konieczność przedstawienia interdyscyplinarnej problematyki nawodnieniowej w wydzielonych sesjach tematycznych, prowadzonych przez koreferentów.

Wszystkie prace naukowe, prezentowane podczas Symposium jako referaty lub postery, zostały opublikowane - po uzyskaniu pozytywnych recenzji i spełnieniu wymaganych procedur wydawniczych – w periodyku wydawanym przez Komisję Technicznej Infrastruktury Wsi Polskiej Akademii Nauk „Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich”, którego redaktorem naczelnym jest prof. dr hab. Jerzy Gruszczyński (tomy nr 5/2011 i 6/2011).

Prof. dr hab. Jacek Żarski
Katedra Melioracji i Agrometeorologii
Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy